

- **KLIMASIKRING AF ST. VEJLE Å-OPLANDET**

ANLÆGSPROJEKTER OG RAMMERNE FOR DET FREMTIDIGE SAMARBEJDE I KLOAKSAMMENSLUTNINGEN VALLENSBÆK MOSE

1. INDLEDNING OG BAGGRUND

Spildevandsselskaberne, som deltager i Kloaksammenslutningen Vallensbæk Mose (herefter "Kloaksammenslutningen") – HOFOR Spildevand Albertslund A/S, Brøndby Kloakforsyning A/S, Glostrup Spildevand A/S, HTK Kloak A/S, Ishøj Spildevand A/S og Vallensbæk Kloakforsyning A/S – har sammen med de tekniske direktører i selskabernes ejerkommuner arbejdet for at fastlægge de fremtidige rammer for Kloaksammenslutningen og eventuelle snitflader mellem spildevandsselskabernes og kommunernes opgaver knyttet til klimatilpasning.

Dette notat indeholder en redegørelse for resultatet af styregruppens arbejde med at fastlægge, hvorledes St. Vejle-Å bedst muligt kan inddrages i spildevandsselskabernes regnvandsafledning. De øvrige spørgsmål om den fremtidige udnyttelse af St. Vejle-Å-oplandet, herunder vandløbsvedligeholdelse og rekreative aktiviteter, som er kommunale opgaver, er ikke inddraget i notatet. Når der i det følgende er anvendt betegnelserne Albertslund, Brøndby, Glostrup, HTK, Ishøj og Vallensbæk, er der tale om spildevandsselskaberne.

1.1 Kloaksammenslutningen Vallensbæk Mose

Kloaksammenslutningen er etableret som et samarbejde om udnyttelse og driften af regnvandsbassinerne Tueholm Sø og Vallensbæk Sø på grundlag af Landvæsenskommissionens kendelse af 1973 og tillægskendelse fra 1976.

Kloaksammenslutningens anlæg omfatter ifølge de foreliggende oplysninger Tueholm sø og Vallensbæk Sø samt to rensbassiner og et udløb på sydsiden af Vallensbæk Sø mod Tranegilde og Vallensbæk Moser. Afgrænsning af Kloaksammenslutningens anlæg er illustreret i **bilag 1** til notatet.

Spildevandsselskabernes direktører og ejerkommunernes tekniske direktører indstillede ved notat af 6. maj 2011 til kommunerne og spildevandsselskabernes bestyrelser, at der blev indgået aftale om en samlet løsning af afvandingsproblemerne i oplandet til St. Vejle-Å. Direktørerne indstillede samtidig, at et oplæg til en aftale om en samlet løsning og finansieringen heraf blev forelagt kommunerne og spildevandsselskaberne til endelig godkendelse. Det blev i den forbindelse forudsat, at løsningen ville omfatte opgaver, som skulle varetages af spildevandsselskaberne, og kommunale opgaver. Efter kommunernes og spildevandsselskabernes tiltrædelse af indstillingen, blev der etableret en styregruppe til at fastlægge rammerne for det fremtidige samarbejde samt til udarbejdelse af et oplæg til samarbejdsaftale.

Styregruppen har inddraget en visionsgruppe i forbindelse med fastlæggelsen af den fremtidige anvendelse af St. Vejle-Å-oplandet, jf. pkt. 2.1.2 nedenfor. Derudover har styregruppen inddraget en række tekniske, økonomiske og juridiske rådgivere med henblik på at vurdere de tekniske, økonomiske og juridiske udfordringer forbundet med etableringen af en samlet løsning for oplandet og en fælles løsning af kommunale og forsyningsmæssige opgaver. Som bistand til styregruppens forberedelse, er etableret en projektgruppe, hvori rådgiverne er inddraget.

Dette notat indeholder en beskrivelse af den samlede løsning på afvandingsforholdene i St. Vejle-Å-oplandet. Løsningsforslaget omfatter alene regnvandsanlæg, som skal finansieres og ejes af spildevandsselskaberne. Projektet omfatter ikke rekreative elementer mv., der skal finansieres af kommunerne. Derfor vil indstillingen til de kommuner, som ikke afstår areal til Banedanmark eller til Kloaksammenslutningen, alene have karakter af orientering om projektets endelige udformning som opfølgning på den tidligere beslutning i 2011.

Behovet for en fælles løsning på afvandingsforholdene

Efter oversvømmelserne langs St. Vejle-Å i 2007 har de seks oplandskommuner og spildevandsselskaber fået foretaget en gennemgang og analyse af hele oplandet til St. Vejle-Å. Spildevandsselskaberne nedsatte en "hydraulikgruppe", som har udarbejdet en sammenfatning af de hydrauliske og økonomiske forhold for de foreslåede tiltag til reduktion af oversvømmelserne, primært nedstrøms Vallensbæk Sø.

På baggrund af hydraulikgruppens anbefalinger, drøftelser med visionsgruppen for St. Vejle-Å-oplandet, jf. pkt. 2.1.2 og forhandlingerne med Banedanmark, jf. pkt. 2.1.1. omfatter projektet dels erstatningsanlæg for de anlæg, som Banedanmark erhverver (herefter "Erstatningsanlæggene"), dels anlæg, som skal være med til at sikre en overordnet klimatilpasning for områderne nedstrøms Vallensbæk Sø.

OMBYGNINGS-/UDVIDELSESPROJEKTET

Den samlede, overordnede løsning for klimatilpasning af Kloaksammenslutningens anlæg samt området nedstrøms Vallensbæk Sø, som styre-

gruppen indstiller til spildevandsselskabernes godkendelse, omfatter følgende delelementer:

- **Opstrømsforanstaltninger** iværksat af HTK og Albertslund. Disse foranstaltninger skal bidrage til klimasikring af Kloaksammenslutningens anlæg. Disse foranstaltninger skal drives og vedligeholdes af HTK og Albertslund.
- **Rensebassiner** før indløb til Vallensbæk Sø - forventeligt placeret på tre lokaliteter i arealet mellem motorvejsanlæggene vest for Vallensbæk Sø ("motorvejstrekanten") og vest herfor
- Optimeret kapacitetsstyring og udpumpning fra nødbassiner i **Tranegilde og Vallensbæk Moser**, herunder ved at overtage pumpe, hovedkanaler og vedligeholdelse af diger fra Vallensbæk Moses Pumpelag.
- Etablering af **nødpumpestation v. Ishøj Havn**, som skal sikre udløb til Køge Bugt ved ekstraordinære regnhændelser.
- **SRO-system** til optimeret kapacitetsudnyttelse i Kloaksammenslutningens regnvandsanlæg og evt. spildevandsselskabernes øvrige anlæg.

2.1 Forhandlinger med tredjeparter

2.1.1 Banedanmark

I forbindelse med Banedanmarks etablering af en ny højhastighedsbane mellem København og Ringsted, ønsker Banedanmark at erhverve en del af de arealer, som Kloaksammenslutningen i dag anvender til bassinkapacitet (Vallensbæk Sø) og rensbassin.

Banedanmark og Kloaksammenslutningen indgår aftale på ekspropriationslignende vilkår om Banedanmarks erhvervelse af dele af Kloaksammenslutningens bassinvolumen og rensbassinet i Vallensbæk Sø's nordøstlige hjørne. Kloaksammenslutningen modtager en samlet erstatning på kr. 40.500.000 eksklusiv moms. Erstatningsbeløbet til spildevandsselskaberne udgør kr. 39.100.000,00 eksklusiv moms (herefter "Erstatningsbeløbet"). Albertslund, Brøndby og Vallensbæk Kommuner modtager kr. 1.400.000,00 eksklusiv moms i erstatning for arealerhvervelse som følge af Banedanmarks erhvervelse af en del af de rekreative arealer ved Vallensbæk Sø. Beløbene fordeles således:

HTK og Albertslund modtager kr. 5,5 mio. henholdsvis kr. 2,5 mio. Beløbene skal finansiere klimasikringsprojekter, som er gennemført eller planlagt i disse selskabers forsyningsområder, og som vil aflaste Kloaksammenslutningens anlæg. Erstatningsbeløbet fordeles i sin helhed således mellem spildevandsselskaberne:

	Nuv. Ejerandel %	Opstrøms	Rensbassiner	SRO	Tranegilde og Vallensbæk Mose	Nødpumpestation, Ishøj Havn	I alt TDKR
HTK	50,4	5.500	6.300	1.764	5.040	2.570	21.174
HOFOR A	41,9	2.500	5.238	1.467	4.190	2.137	15.531
Vbk	3,1		388	109	310	158	964
Gl	2,4		300	84	240	122	746
Br	1,9		238	67	190	97	591
Ishøj	0,3		38	11	30	15	93
I alt	100,0	8.000	12.500	3.500	10.000	5.100	39.100

Banedanmark udbetaler Erstatningsbeløbet, efterhånden som Kloaksammenslutningen og spildevandsselskaberne etablerer erstatningsanlæggene, således at erstatningsbeløbet kan finansiere investeringerne og ikke påvirker spildevandsselskabernes prislofter, før omkostningerne til erstatningsanlæggene er afholdt.

2.1.2 Visionsgruppen

For at tage højde for de øvrige overvejelser om anvendelse af St. Vejle-Ådalen i fremtiden, har styregruppen været i dialog med visionsgruppen for det tværkommunale samarbejde omkring åen i forbindelse med fastlæggelse af den endelige udformning af Regnvandsanlægget. Visionsgruppen bestod primært af natur-, miljø- og planmedarbejdere fra oplandskommunerne samt diverse foreninger, herunder Danmarks Naturfredningsforening. Visionsgruppen har udarbejdet en pjece, som samler op på de skitserede projekter for Vejle-Å-oplandet på grundlag af Visions- og Handleplanen for St. Vejle-Å.

2.1.3 Vallensbæk Moses Pumpelag

Det foreliggende projekt forudsætter, at Kloaksammenslutningen overtager den eksisterende pumpe i Tranegilde og Vallensbæk Moser samt hovedkanalerne, som i dag er ejet af pumpelaget, og som er etableret af grundejerne i området. Herudover foreslår styregruppen, at Kloaksammenslutningen overtager ansvaret for vedligeholdelse af digerne i Tranegilde og Vallensbæk Moser.

Ved at overtage disse anlæg, kan Kloaksammenslutningen optimere udnyttelsen af moserne som nødbassiner og sikre en hurtigere tømning af moserne efter ekstraordinære regnhændelser. Det forventes, at grundejerne vil være indstillede på at overdrage pumpen og hovedkanalerne uden erstatning, da vandafledningen fra området bliver optimeret med det nye projekt, og grundejerne frigøres fra driftsomkostninger til pumpe og vedligeholdelse af hovedkanalerne. Arealerne bibeholdes som græsningsarealer. Kloaksammenslutningen vil fastlægge en vedligeholdelsesplan for moserne på grundlag af pumpelagets eksisterende vedligeholdelsesplan.

2.1.4 *Arealerhvervelse mv.*

I forbindelse med gennemførelse af de foreslåede regnvandsprojekter er der behov for at opnå rådighed over arealer, der ejes af kommunerne i St. Vejle-Å-oplandet samt enkelte andre lodsejere.

For at etablere de planlagte rene bassiner i Høje-Taastrup Kommune er der behov for at indgå aftale med Høje-Taastrup Kommune om anvendelse af motorvejstrekanten samt et areal ved Mølleå. Derudover vil der skulle indgås aftaler med de to private lodsejere, som ejer arealet, hvorpå bassinet ved Røjlegrøften tænkes placeret. Ved anvendelse af motorvejstrekanten er der endvidere behov for at afklare Vejdirektoratets eventuelle sikkerhedsmæssige krav.

Indretning af Tranegilde og Vallensbæk Moser som nødbassin og overtageelse af pumpestationen i moserne vil forudsætte, at Kloaksammenslutningen opnår ret til at råde over en del af arealerne i moserne, som ejes af Ishøj og Vallensbæk Kommuner. Derudover kan der være behov for at tinglyse deklarerationer om oversvømmelse af private arealer i mosen ved ekstremhændelser.

Nødpumpestationen ved udløbet af St. Vejle-Å til Køge Bugt skal efter det planlagte placeres på arealer ejet af Køge Bugt Strandpark I/S. En benyttelsesret til arealet vil som udgangspunkt være tilstrækkeligt. Interessentskabet forventes at være indstillet på at acceptere en sådan benyttelsesret.

2.1.5 *Myndighedsbehandling*

Projektet forudsætter en række myndighedsgodkendelser, herunder VVM-screening, § 3-dispensationer, udarbejdelse af lokalplaner mv.

Der er udarbejdet et overblik over de godkendelser og myndighedsbehandlinger, som er nødvendige for at gennemføre projektet som planlagt. Der er tale om et omfattende myndighedsarbejde og koordinering af myndighedsbehandling af projektet i de kommuner, som anlæggene er placeret i (Høje-Taastrup, Ishøj og Vallensbæk Kommuner). Der er derfor behov for en koordineret og stringent håndtering af projektet også i forbindelse med myndighedsbehandlingen, hvis projektet skal kunne realiseres inden for den tidsplan, som Banedanmark har præsenteret for styregruppen, jf. nærmere i afsnit 5. Kommunernes forvaltninger bliver kontaktet for at tilrettelægge myndighedsbehandlingen.

3. ØKONOMISKE FORHOLD

3.1 Investeringer

Investeringerne finansieres primært af Erstatningsbeløbet, jf. pkt. 2.1.1.

Udover Erstatningsbeløbet finansieres nødpumpestationen ved Ishøj Havn af bidrag fra Brøndby, Ishøj og Vallensbæk, som har størst nytte af dette anlæg. Selskaberne bidrager med i alt 9,9 mio. kr., som fordeler sig således mellem selskaberne:

Selskab	Fordeling (%)	Finansiering
Vallensbæk	67,6	6.691
Brøndby	27,6	2.731
Ishøj	4,8	478
I alt	100	9.900

De samlede udgifter til de planlagte investeringer i Kloaksammenslutningens anlæg kan opstilles således:

Anlæg	Beløb
Rensebassiner	12.500
SRO anlæg	3.500
Trangilde og Vallensbæk Moser	10.000
Nødpumpestation - fælles	5.100
Nødpumpestation - ekstrabetaling	9.900
I alt	41.000

Forlodsudbetalingerne til HTK og Albertslund, jf. ligeledes pkt. 2.1.1, samt ekstrabetalingerne fra Brøndby, Ishøj og Vallensbæk er fastsat på grundlag af en forhandling mellem selskaberne under hensyntagen til selskabernes klimasikring i forhold til forsyningsområdets befæstede arealer.

Nødpumpestationen sikrer, at selskaberne også kan aflede ekstrem nedbør i situationer med høj vandstand i Køge bugt.

3.2 Ejerandele

Spildevandsselskabernes ejerandele i Kloaksammenslutningens anlæg forskydes efter gennemførelse af projektet, og?? justeres som følge af udbetaling til Albertslund og HTK og ekstra indskud fra Brøndby, Ishøj og Vallensbæk. Nedenfor er en oversigt over spildevandsselskabernes nuværende og fremtidige ejerandele baseret på forudsætningerne i dette notat.

Spildevandsselskab	Nuværende ejerandel	Fremtidig ejerandel
HTK	50,4%	45,7 %
Albertslund	41,9%	37,9 %
Vallensbæk	3,1%	9,2 %
Glostrup	2,4%	2,2 %
Brøndby	1,9%	4,3 %
Ishøj	0,3%	0,7 %
I alt	100 %	100 %

3.3 Fremtidig drift – fordeling af omkostningerne

Driftsomkostningerne fordeles mellem spildevandsselskaberne på grundlag af de befæstede arealer i de enkelte spildevandsselskabers oplande. Dette fordelingsgrundlag giver en bedre fordeling i forhold til, hvor meget de enkelte spildevandsselskaber belaster anlæggene, end fordeling efter

spildevandsselskabernes ejerandele. De hidtidige og fremtidige fordelinger af driftsomkostningerne er beskrevet i tabellen nedenfor:

Spildevandsselskab	Nuv. fordeling	Fremtidig fordeling	Nuv. omk. (2011 tdkr.)	Forv. omk. (tdkr.)
HTK	50,4%	36,9%	359	332
Albertslund	41,9%	30,7%	299	276
Vallensbæk	3,1%	15,0%	22	135
Glostrup	2,4%	3,6%	17	32
Brøndby	1,9%	11,3%	13	102
Ishøj	0,3%	2,5%	2	23
I alt	100%	100%	712	900

3.4 Prisloft

For at de enkelte spildevandsselskaber kan indregne deres forholdsmæssige andel af anlægsinvesteringerne i prisloftet for 2014, bør det endelige budget for anlæggene være fastlagt i april 2013. Budgettet bør endvidere – af hensyn til de enkelte spildevandsselskabers prislofter – være opdelt i forhold til, hvornår investeringerne gennemføres – i 2013, 2014 eller 2015. Formålet herved er i videst muligt omfang at begrænse behovet for efterfølgende justeringer i prislofterne.

Albertslund har i forbindelse med etablering af selskabet medtaget selskabets forholdsmæssige andel af værdierne af Kloaksammenslutningens anlæg i selskabets POLKA. HTK vurderer muligheden for at justere selskabets POLKA-værdier, således at HTK's forholdsmæssige andel af de oprindelige anlægsaktiver indgår i selskabets oprindelige POLKA. Hvis selskabet kan opnå tilladelse hertil, vil selskabet ligeledes kunne indregne selskabets andel af de fremtidige anlægsværdier i POLKA.

For så vidt angår de øvrige spildevandsselskaber, er det projektgruppens vurdering, at det næppe er muligt for disse spildevandsselskaber at få genoptaget POLKA-værdierne, da det er en forudsætning herfor, at ændringerne udgør mere end 3 % af de eksisterende POLKA-værdier.

3.5 Servicemål

Når den endelige beskrivelse af projektet foreligger, bør det vurderes, i hvilket omfang driftsomkostningerne til de ekstra tiltag i Tranegilde og Vallensbæk moser og nødpumpestationen ved Ishøj Havn og SRO-anlægget kan godkendes som miljø- eller servicemål, hvortil spildevandsselskaberne kan få tillæg i prisloftet.

Baseret på den tekniske beskrivelse af anlæggene, vil samarbejdsaftalen blive tilrettet, så aftalen fastlægger parternes gensidige forpligtelse til at levere et højt serviceniveau i forhold til styring og afvanding af spildevandsselskabernes forsyningsområder med henblik på at give spildevandsselskaberne det bedste grundlag for at få Kloaksammenslutningens øgede driftsomkostninger til disse anlæg godkendt som nye servicemål. De nuværende driftsomkostninger ville ikke kunne godkendes som 1:1-omkostninger, da der ikke vil være tale om nye miljø- og servicemål.

4. FREMTIDIGT SAMARBEJDE

4.1 Etablering af erstatningsanlæg

Spildevandsselskaberne har forpligtet sig til gensidigt at investere Erstatningsbeløbet fra Banedanmark i nye anlæg, som kan sikre Kloaksammenslutningens fremtidige håndtering af regnvand fra spildevandsselskabernes oplande.

Aftalen om det fremtidige samarbejde i Kloaksammenslutningen forpligter spildevandsselskaberne til at medvirke til etablering af erstatningsanlæggene.

Ved godkendelse af projektet og det foreliggende aftaleudkast, anses parterne for at have godkendt anlægsprojektet, som det foreligger i dag, samt budgettet herfor. Eventuelle fordyrelser i forhold til de foreliggende forudsætninger eller ændringer i anlæggets udformning, kan alene accepteres, hvis spildevandsselskaberne er enige om det. Dette er i overensstemmelse med principperne for det hidtidige samarbejde i Kloaksammenslutningen. Fordelingen af eventuelle yderligere omkostninger til etablering af de planlagte anlæg, skal som udgangspunkt ske efter de aftalte principper.

Det er ikke aftalt mellem spildevandsselskaberne, om finansiering af anlæggene skal ske ved fælles låntagning, eller om det er op til det enkelte spildevandsselskab at finansiere det pågældende spildevandsselskabs andel af anlægsomkostningerne. Medmindre spildevandsselskaberne aftaler andet, vil det enkelte spildevandsselskab selv skulle sikre finansieringen.

4.2 Fremtidig drift

4.2.1 *Administrator, herunder opgaver og ansvar*

Den fremtidige drift af Kloaksammenslutningens anlæg forventes videreført efter samme principper som hidtil af en administrator, der varetager den daglige drift af anlæggene. Forud for hvert regnskabsår vil administrator sende udkast til budget for de forventede driftsomkostninger samt redegørelse for eventuelle planlagte investeringer i det kommende regnskabsår. Spildevandsselskaberne har mulighed for at kommentere budgettet og eventuelt komme med indsigelser heroverfor.

Udkastet til samarbejdsaftale lægger op til, at spildevandsselskaberne mødes årligt for at drøfte status på samarbejdet og eventuelle fremtidige forhold, som har betydning for samarbejdet.

Som nævnt ovenfor fordeles driftsomkostningerne efter befæstet areal i de enkelte spildevandsselskabers forsyningsområder. Ifølge oplægget til samarbejdsaftale foretager spildevandsselskaberne en opgørelse over de befæstede arealer i det enkelte spildevandsselskabs opland hvert femte år med henblik på at vurdere, om fordelingen af driftsomkostninger fortsat er korrekt.

Eventuelle fremtidige investeringer i Kloaksammenslutningen kan alene udføres på grundlag af en enstemmig beslutning blandt deltagerselskaberne. Ifølge aftaleudkastet kan ændringer, som er nødvendige på grund af ændringer i lovgivningen, gennemføres ved simpelt flertal blandt ejerne baseret på ejerandele.

Som udgangspunkt fordeles omkostninger til fremtidige investeringer efter samme principper som hidtil, dvs. efter spildevandsselskabernes ejerandele i Kloaksammenslutningen. Dog er det muligt at differentiere anlægsomkostningerne, hvis konkrete investeringer særligt er begrundet i ét eller enkelte selskabers forhold.

Udkastet til samarbejdsaftale giver mulighed for, at selskabernes belastning af anlæggene – og dermed bidrag til finansiering af driften – kan ændres, hvis ét selskab måtte have behov for det. Ændring af det enkelte selskabs forudsatte udnyttelse af Kloaksammenslutningens kapacitet kan fastsættes ved forhandling mellem selskaberne.

5. TIDSPLAN OG PROCES

Banedanmark skal ifølge myndighedens anlægsplan inddrage arealerne ved Vallensbæk Sø, herunder Kloaksammenslutningens renebasin, i marts 2014. Det er derfor vigtigt for den samlede tidsplan, at Kloaksammenslutningen kan igangsætte processen med at indhente myndighedsgodkendelser og udbyde anlægsprojektet i starten af 2013. Der er derfor behov for en endelig godkendelse af projektet fra spildevandsselskaberne og deres ejerkommuner hurtigst muligt i 2013.

Projektgruppen planlægger at igangsætte processerne med forberedelse af myndighedsgodkendelserne i januar 2013 med henblik på at kunne indlevere de nødvendige ansøgninger hurtigst muligt efter, at spildevandsselskaberne og kommunerne godkender projekterne.